

Інформаційні гойдалки та латентні загрози: що відбувається в інформпросторі України - проміжні підсумки моніторингу від УЦБС

Аналітики Українського центру безпеки та співпраці представили свіжі результати дослідження вітчизняного медіаполя за період з 25 травня по 7 червня 2026 року. У фокусі уваги традиційно опинилися три ключові вектори, які найчастіше стають мішенями для ворожих ІІСО та внутрішніх маніпуляцій: рекрутингові процеси (включно з БЗВП та проблематикою СЗЧ), сфера мобілізації й роботи ТЦК, а також рівень суспільної консолідації. Загалом протягом звітної періоду було зафіксовано 619 тисяч згадок цих тем у цифровому просторі (новини, пости, коментарі, репости, відео), авторами яких стали 335 тисяч унікальних користувачів. Моніторинг здійснювався за допомогою спеціалізованої програми YouScan та пошукової системи Google. Результати аналізу продемонстрували загальне переважаюче негативної тональності за показником Net Sentiment Rate (NSR) на основі штучного інтелекту, який для всіх досліджуваних тем коливався у критичному діапазоні від -39 до -92. Протягом звітної періоду інформаційне тло залишалося стабільно напруженим, де періодичні затишшя швидко змінювалися потужними емоційними сплесками.

У сфері рекрутингу, базової військової підготовки (БЗВП) та самовільного залишення частин (СЗЧ) зафіксовано 36,6 тисяч згадок від 20,1 тисяч авторів. Попри загальне зниження обсягів публікацій, рівень залучення аудиторії залишився високим — 1,61 млн взаємодій. Індекс тональності NSR зріс одразу на 17 пунктів і зафіксувався на рівні -39, що дає підстави для стриманого оптимізму. Така динаміка зумовлена зменшенням кількості негативних публікацій та зростанням контенту з позитивною тональністю по темі.

У розрізі БЗВП спостерігається значний приріст згадок (+41%), а індекс NSR перейшов у позитивну зону (+11) завдяки новинам про розширення повноважень бригад щодо автономної підготовки новобранців за підсумками Ставки Верховного Головнокомандувача. Проте органічний користувачський сегмент зберіг скептицизм щодо якості підготовки та мобілізації осіб із незадовільним станом здоров'я. Негативним тригером стала також новина про смерть мобілізованого священика УГКЦ через хворобу під час навчання.

Тема СЗЧ скоротилася за обсягами публікацій на 55%, а її індекс NSR покращився до -66. Попр покращення тональність теми залишається вкрай негативною. Головними деструктивними факторами залишалися відео затримань військовослужбовців у статусі СЗЧ, які штучно тиражувалися ворожими ботофермами у TikTok, та дискусії про «армійське рабство» на тлі засудження бійців заброньованими суддями. На противагу цьому, позитивний

імпульс дала інформаційна кампанія 47-ї ОМБр та 18-го АК про правовий шанс почати службу з чистого аркуша.

Напрямок рекрутингу продемонстрував найкращий показник NSR (+40). Таким чином, тема рекрутингу залишається єдиною серед ключових тем моніторингу, що зберігає стійко позитивний баланс оцінок. Покращення показника NSR і більш ніж дворазове скорочення негативних згадок ймовірно свідчать про подальшу нормалізацію інформаційного фону навколо рекрутингу до Сил оборони України. Попри це фіксується скорочення залучення аудиторії та зменшення кількості авторів. Тож тематика рекрутингу була присутня у медіапросторі переважно у форматі фонових згадувань – як додатковий елемент (кадрова реклама) у новинних матеріалах бойових бригад і підрозділів СОУ, а не як самостійний інформаційний привід. Зокрема було помітне зменшення висвітлення питання “рекрутингу” в українських ЗМІ у звітний період.

Сфера мобілізації та діяльності ТЦК продовжує залишатися епіцентром найбільш масованих і скоординованих інформаційних атак. Кількість згадок тут зросла до 530 тисяч від 282 тисяч унікальних авторів, а охоплення аудиторії перевищило 20 мільйонів осіб. Індекс тональності NSR утримує стабільно критичну позначку -90. Локальний інформаційний сплеск на початку червня спровокувала новина про підготовку масштабної реформи війська Міністерством оборони, яка фокусується на нових контрактах та термінах служби. Проте загальне тло комунікації наповнене тотальним скепсисом, звинуваченнями у силовій мобілізації, корупції та порушеннях прав людини з боку окремих військових ТЦК. Аналітики фіксують чіткі ознаки координованого впливу російських бот-мереж, які через мовні аномалії (русизми, штампи про «могілізацію») намагаються спровокувати фізичну агресію між цивільними та військовими. Також зафіксовано спроби ворожих ресурсів запустити маніпулятивні кампанії, наприклад, маніпуляції щодо «примусової мобілізації громадянина Молдови» для дискредитації системи призову.

Вектор суспільної єдності продемонстрував найгірший показник тональності — інтегральний індекс NSR впав до рекордно низьких -92. Моніторинг виявив 52,6 тисяч згадок від 33,3 тисяч авторів, де ключовою платформою поширення контенту став Facebook (76%). Головною лінією атаки у звітний період стала агресивна і системна дискредитація інституту Президента та державних органів, що підігрівалася звинуваченнями в «узурпації влади», корупції на західній допомозі та кулуарних змовах. Особливо токсичними були маніпуляції від проросійських блогерів та деяких представників опозиції про нібито зацікавленість керівництва країни у продовженні війни. Додатково інформаційне поле розхитувалося через штучне нагнітання паніки навколо теми мігрантів, податкових ініціатив та культурно-мовних розколів, зокрема через демонтаж пам'ятника Булгакову в Києві. Стабілізуючим чинником у цьому секторі виступило активне висвітлення успішних операцій СОУ, зокрема СБУ та поліції з викриття внутрішніх ворогів та коригувальників, що частково задовольняло суспільний запит на справедливість.

Висновок

Результати моніторингу свідчать, що інформаційне протистояння все більше переміщується у технологічну площину. Росія інвестує в інструменти штучного інтелекту (ШІ-візуали, синтетичні відео) та мережі анонімних акаунтів для паразитування на чутливих внутрішніх проблемах українського суспільства — від інцидентів із ТЦК до питань соціальної справедливості. Позитивна динаміка в секторі рекрутингу та БЗВП доводить, що прозорі інституційні реформи та сервісний підхід здатні ефективно вирівнювати медіабаланс. Проте критично низькі показники у сферах мобілізації та єдності вимагають від держави посилення стратегічних комунікацій та переведення емоційних суспільних дискусій у раціональну площину національної безпеки.